

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- เกรียง คั้งสง่า, พจน์ ศรีบุญเรือง, และปิยทัศน์ ทิศนวิวัฒน์. ความชุกของโรคกลุ่มอาการไหลตายในชุมชนชนบทของจังหวัดขอนแก่น. การประชุมวิชาการประจำปีครั้งที่ 7 ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ (เมษายน 2534): 100
- _____. วิฑูรย์ ประสงค์วัฒนา, ปิยะรัตน์ ทัศนวิวงศ์ และวิศิษฐ์ ลิตปรีชา. สาเหตุของภาวะซีเตรทานบัสสภาวะต่ำในคนปกติ และผู้ป่วยโรคนี้วไตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารอายุรศาสตร์ 6 (มกราคม 2533):11-16.
- เจริญ อิงคสารมณี, และคณะ. ปริมาณโซเดียมและโพแทสเซียมในผัก ผลไม้และผักชนิดต่างๆ ของประเทศไทย. โครงการการเรียนการสอนเพื่อเสริมประสบการณ์ที่ 2526
- พจน์ ศรีบุญเรือง และคณะ. ค่าทางชีวเคมีในเลือดและบัสสภาวะผู้ป่วยโรคนี้วไตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. จุฬาลงกรณ์เวชสาร 11 (พฤศจิกายน 2531): 979-990.
- วิศิษฐ์ ลิตปรีชา และคณะ Vanadium, disease and Northeastern Thailand. การประชุมวิชาการประจำปีครั้งที่ 7 ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ (เมษายน 2534) : 107
- สง่า นิลวรางกูร. น้ำและอิเล็กโทรลัยต์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ยูนิซีฟัซซิเคชั่น, 2526
- _____. วัฒนชัย สุแสงรัตน์ และวิภาดา เขาวกุล. Primary distal renal tubular acidosis. การประชุมวิชาการงานฉลอง 100 ปีศิริราช (เมษายน 2531).
- _____. และคณะ. Endemic primary distal renal tubular acidosis in Thailand. Q.J. Med. 74 (1990): 289-301.
- สุจินต์ ผลากรกุล และคณะ. การศึกษาวิจัยเรื่องโรคตายไม่ทราบสาเหตุแบบเฉียบพลันในคนไทยที่ทำงานในประเทศสิงคโปร์. เอกสารการประชุม Toxicody Medical Expert Seminar on Sudden Death and Its Copin Mechanism (2523).

โยธิน แสงดี และ พิมลพรรณ อิศรภักดี. ปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภคอาหารที่มีวิตามินเอสูง ใน
หมู่บ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง เอกสารสถาบันวิจัยประชากรและสังคม
ม.มหิดล (2531)

อรพรรณ เมธาติลกุล. ระบาดวิทยาของโรคตายไม่ทราบสาเหตุแบบเฉียบพลันในคนไทย.
สำนักงานอาชีพเวชศาสตร์สิ่งแวดล้อม กรมการแพทย์ (2533).

ภาษาอังกฤษ

Adler, S. and Fraley D.S. Potassium and intracellular pH. Kidney Inter 11 (1977) : 433-442.

Allen, D., Thomas, P. and Limbrick, A.R. The isolation and characterization of 60 nm vesicles (nanovesicle) produced during ionophore A 23187-induced budding of human erythrocytes. Biochemical Journal 188 (1980) : 881-887

Baron, R.C., Thacker, S.B., Gorelkin, L., Vernom, A.A., Taylor, W.R. and Choi, K. Sudden Death Among Southeast Asian Refugees. JAMA 250 (1983):2947-2951

Beauge, L., and Berberian, G. The effect of several ligands of the potassium-vanadate interaction in the inhibition of the $(Na^+ + K^+) - ATPase$ and the Na^+, K^+ pump. Biochim Biophys Acta 727 (1983): 336-350

Bertoni, J.M., and Sprenkle, P.M. Inhibition of brain cation pump enzyme by in vitro level ion : Effect of low level [Pb] and modulation by homogenate. Toxicol Appl Pharmacol 93 (1988)

- Burns, C.P. and Rozengurt, E. Extracellular Na^+ and initiation of DNA synthesis : Role of intracellular pH and K^+ . J. Cell Biol 98 (1984): 1082-1089.
- Casper, M.L., Kwaiser, T.M., and Grammas, P. Control of [^3H] ouabain binding to cerebromicrovascular ($\text{Na}^+\text{+K}^+$)-ATPase by metal ions and proteins. Biochem Pharmacol 39 (1990):1891-1895
- Cole, C.H., Waddell, R.W. Alteration in Intracellular Sodium Concentration and Ouabain-Sensitive ATPase in Erythrocytes from Hyperthyroid Patients. J Clin Endocrinol Metab 42 (1976): 1056-1063.
- Davis, P.J., Davis, F.B., Blas, S.D., Schoenl, M. and Edwards, L. Donor age -dependent decline in response of human red cell Ca^{++} -ATPase activity to thyroid hormone in vitro. J Clin Endocrinol Metab 64 (1987): 921-925.
- Dasmahapatra, A., Cohen, M.P., Grossman, S.D., and Lasker, N. Erythrocyte sodium/potassium adenosine triphosphatase in thyroid disease and nonthyroidal illness. J. Clin Endocrinol Metab 61 (1985): 110-115.
- DeLuise, M. and Charles, J.F. Functionally abnormal $\text{Na}^+\text{-K}^+$ pump in erythrocytes of a morbidly obese patient. J. Clin Invest 69 (January 1982): 38-44.
- _____. Izumo, H., Grace, E.E., and Flier, S. Effect of diet upon the erythrocyte Na, K pump. J. Clin Endocrinol Metab 56 (1983): 739-743.
- Dhir, R., Nishioka, Y. and Blostein, R. Na,K-ATPase isoform expression in sheep red blood cell precursors. Biochim Biophys Acta 1026 (1990): 141-146.

- DeFronzo, R.A. Regulation of Extrarenal Potassium Homeostasis by Insulin and Catecholamine. Current topics in Membranes and Transport Florida : Academic press (1987): 301-329
- Finotti, P.V. and Palatini, P. Reduction of erythrocyte ($\text{Na}^+\text{-K}^+$) ATPase activity in type I (insulin - dependent) diabetic subjects and its activation by homologous plasma. Diabetologia 29 (1986): 623-628.
- Fortes Mayer, K.D., and Starkey, B.J. Simple Flame Photometric Determination of Erythrocytes Sodium and Potassium :The Reference Range for Apparently Health Adults. Clin Chem 23 (1977): 275-278.
- Goh, K.T., Chao, T.C., Chew, C.H. Sudden nocturnal deaths among Thai construction workers in Singapore. Lancet (1990) : 335-1154.
- Hajjar, J.J., Dobish, M.P. and Tomicic, T.K. Effect of Acute and Chronic Vanadate Administration on Sugar Transport in Rat Jejunum (42827). Exp. Biol Med 190 (1989): 35-41.
- Hanahan, D.J., and Ekholm, J.E. The Expression of Optimum ATPase Activities in Human Erythrocytes. Arch Biochem Biophys 187 (April 1978): 170-179.
- Hui, S.W., Stewart, C.M., Carpenter, M., P., and Stewart, T.P. Effects of cholesterol on lipid organization in human erythrocyte membrane. J. Cell Biol 85 (1980) :283-291.
- Izumo, H., Izumo, S., DeLuise, M., and Flier, J.S. Erythrocyte Na,K pump in uremia acute correction of a transport defect by hemodialysis. J. Clin. Invest 74 (August 1984) : 581-588.

- _____. Lear, S., Williams, M., Rosa, R., and Epstein, F.H. Sodium-Potassium Pump, Ion Fluxes, and Cellular Dehydration in Sickle Cell anemia. J.Clin Invest 79 (June 1987): 1621-1628.
- Ives, H.E. Ion transport defects and hypertension. What is the link ? Hypertension 14 (1989): 590-597.
- Karai, I., Fukumoto, K., and Horiguchi, S. An increase in Na^+/K^+ -ATPase activity of erythrocyte membranes in workers employed in lead refining factory. Br. J. Industrial Med 39 (1982) : 290-294.
- Karlish, S.D., Beauge, L.A., and Glynn, I.M. Vanadate inhibits (Na^+/K^+) ATPase by blocking a conformational change of the unphosphorylated form. Nature 282 (November 1979) : 333-335.
- Khalil, M., et al. Plasma and red cell water and elements in protein-calories malnutrition. Am J Clin Nutr 27 (March 1974): 260-267.
- Khan, F.A. and Baron, D.N. Ion flux and Na^+ , K^+ -ATPase activity of erythrocytes and leucocytes in thyroid disease. Clin Sci 72 (February 1987): 171-179.
- Knochel, J.P., Dotin, L.N., and Hamburger, R.J. Pathophysiology of intense physical conditioning in hot climate. J. Clin Invest 51 (1972): 242-255.
- Kohler, H. Fluid metabolism in exercise. Kidney Int. 32 (1987): S93-S96.
- Lasker, N., Hope, L., Grossman, S., Bamforth, R. and Aviv, A. Race and Sex Differences in Erythrocyte Na^+ , K^+ , and Na^+/K^+ -Adenosine Triphosphatase. Clin Invest 75 (June 1985): 1813-1820.
- Linsaw, M.A. Postassium homeostasis and hypokalemia. Pediatric Clinics of North America 34 (June 1987) : 649-679.

- Mathews, C.K., and van Holde, K.E. Biochemistry. 2. California : Benjamin/Commings Publishing Comp., 1991.
- Munger, R.G., et al. Sudden death in sleep of south-east asian refugees. Lancet 8 (November 1980): 1093-1094.
- Nagamatsu, S., Inoue, N., Murakawa, S. and Matsui, H. Evaluation of sodium and potassium pump activity and number in diabetic erythrocytes. Acta Endocrinologica 111 (1986): 69-74.
- Narayanareddy, K., and Kaplay, S.S. [³H] Ouabian binding to human erythrocytes in protein-energy malnutrition. Clin Chim Acta 122 (1982): 271-277.
- Naylor, G.J., Corrigan, F.M., Smith, A.H., Connelly, P., and Ward, N.I. Further studies of vanadium in depressive psychosis. Br. J. Psychiatry 150 (May 1987): 656-661.
- Oishi, K., Zheng, B., and Kuo, J.F. Inhibition of Na,K-ATPase and sodium pump by protein kinase C regulators sphingosine, lysophosphatidylcholine, and oleic acid. J. Biol Chem. 265 (January 1990): 70-75.
- Petrunyaka, V.V., Panyushkina, E.A., Severina, E.P., and Orlov, S.N. The ATPase activity of saponin-treated rat erythrocytes: regulation by monovalent cations, calcium, ouabain, and furosimide. Biochim Biophys Acta 1030 (1990): 279-288.
- Poth, C.M. Physiology Concepts of Altered Health States. 2 nd. Philadelphia : J.B. Lippincott, 1986.
- Quintanilla, A.P., Finn, M., Weffer, M.I., and delGreco, F. effect of treatment with hydrochlorothiazide on the red cell Na,K-adenosine triphosphatase in men with hypertension. J. Lab Clin Med 110 (November 1987): 583-587.

- _____. Koh, H., Rahman, M., Motini, A. Effect of high salt intake on sodium, potassium-dependent adenosine triphosphatase activity in the erythrocytes of normotensive men. Clin Sci. 75 (1988): 167-170.
- Rahman, M., Koh, H., Primera, M.I., delGreco, F., and Quintanilla, A.P. Na-K adenosine triphosphatase and cation content in the erythrocyte in essential hypertension. J. Lab Clin Med 107 (April 1986):337-341.
- Rhoades, R., and Pflanzer, R. Human physiology. Philadelphia: Saunders College Publishing, 1989.
- Reinila, M., MacDonald, E., Salem, Jr.N., Linnoila, M., and Trans, E.G. Standardized method for the determination of human erythrocyte membrane adenosine triphosphatases. Analytical Biochemistry 124 (1982): 19-26.
- Schmalzing, G., Pfaff, E., and Pfaff, U.B. Red cell ouabain binding sites, Na⁺, K⁺-ATPase, and intracellular Na⁺ as individual characteristics. Life Science 29 (1981): 371-381.
- Sen, A.K. and Post, R.L. Stoichiometry and Localization of Adenosine Triphosphate - dependent Sodium and Potassium Transport in the Erythrocyte. J. Biol Chem. 239 (January 1978):345-352.
- Siegel, G.J., and Fogt, S.K. Effects of lead ion on brain microsomes : Inhibition of cation transport ATPase and stimulation of phosphorylation. Trans Am Neurol Assoc 101 (1976) : 1-3.
- Smith, E.K., and Samuel, P.D. Abnormalities in the sodium pump of erythrocytes from patients with hyperthyroidism. Clin Sci. 38 (1970): 49-61.

- Sweadner, K.J., Anomalies in the electrophoretic resolution of Na^+/K^+ -ATPase catalytic subunit isoforms reveal unusual protein-detergent interactions. Biochim Biophys Acta 1029 (1990): 13-23.
- Testa, I., Rabini, R.A., Corvetta, A., and Danieli, G. Decreased Na, K-ATPase activity in erythrocyte membrane from rheumatoid arthritis patients. Scan. J. Rheumatol 16 (1987) : 301-305.
- Torben, C., and Keld, J. Effect of potassium deficiency on Na, K homeostasis and Na^+ , K^+ ATPase in muscle. Current Topics in Membrane (1987) : 403-419.
- Walter, U., and Muller, S. Evidence for a Na-K ATPase-inhibitor in erythrocytes of patients with essential hypertension. Eur J. Clin Invest 15 (1985): 209-214.
- Welt, L.G., Sachs, J.R. and McManus, T.J. An ion transport defect in erythrocytes from uremic patients. Trans. Assoc. Am. Physicians. Philadelphia 77 (1964): 169-181.
- Wheeler, K.P., Walker, J.A., and Barker, D.M. Lipid requirement of the membrane sodium-plus-potassium ion-dependent adenosine triphosphatase system. Biochem. J. 146 (1975):713-722.
- Yingst, D.R., and Polasek, P.M. Sensitivity and reversibility of Ca-dependent inhibition of the ($\text{Na}^+ + \text{K}^+$)-ATPase of human red blood cells. Biochim Biophys Acta 813 (1985): 282-286.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางแสดงปริมาณโพแทสเซียมและโซเดียม ต่อผัก ผลไม้ 100 กรัม (เจริญ อิงศารมณี และ คณะ 2526)

	โพแทสเซียม		โซเดียม	
	mg	mEq.	mg	mEq
มะปราง	172	4.4	6.9	0.3
ฝรั่ง	148	3.8	9.2	0.4
มะยม	132	3.4	13.8	0.6
ชมภู	136.5	3.5	9.2	0.4
แตงไทย	120.9	3.1	9.2	0.4
ละมุดฝรั่ง	238	6.1	29.9	1.3
ทุเรียน	66	17.1	59.8	2.6
ลิ้นจี่	70	1.8	39.1	1.7
ผักคะน้า	226	5.8	66.7	2.9
ผักกะเฉด	764	19.6	46.0	2.0
ชะอม	253.5	6.5	46.0	2.0
ตำลึง	323.7	8.3	52.9	2.3
ต้นกุ่มฉ่าย	347.1	8.9	23.0	1.0
พริกขี้หนู	397.8	10.2	13.8	0.6
ตะไคร้	319.8	8.2	20.7	0.9
โหระพา	460.2	11.8	16.1	0.7
ยอดมะขาม	304.2	7.8	36.8	1.6
ข้าวโพดอ่อน	113.1	2.9	55.4	2.4
สายบัว	105.3	2.7	34.5	1.5

	โพแทสเซียม		โซเดียม	
	mg	mEq	mg	mEq
ผักแว่น	179.4	4.6	20.7	0.9
ดอกแค	156	4.0	0	0
ผักเสี้ยน	569.4	14.6	18.4	0.8
เห็ดฟาง	289.7	7.3	32.2	1.4
เห็ดหูหนู	42.9	1.1	39.1	1.7
ผักบุ้ง	163.8	4.2	165.6	7.2
ชะพลู	335.4	8.6	92.0	4.0
ผักโขมหนาม	885.3	22.7	55.2	2.4
หญ้าหนวดแมว	1,259.7	32.3	105.8	4.6
ถั่วเหลือง	1,504	38.6	-	-
หน่อไม้ฝรั่ง	221	5.7	5.0	0.2
แตงกวา	154	3.9	13.0	0.6
ฟักทอง	350	9.0	8.0	0.3
มะเขือเทศ	235	6.0	4.0	0.2
กล้วยน้ำว้า	401	10.3	4.0	0.2
กล้วยเล็บมือนาง	435	11.2	18.0	0.8
มะระกอ	221	5.7	4.0	0.2
ส้มเขียวหวาน	149	3.8	1.0	0.04
สับปะรด	125	3.2	2.0	0.1
มะขาม	570	14.6	3.0	0.1
น้อยหน่า	299	7.1	5.0	0.2

ประวัติผู้เขียน

นางสาวจุฬาลักษณ์ โชติกสถิตย์ เกิดวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2491 ที่
อำเภอสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต
คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบันรับราชการที่วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ